

Handläggare
Johnny Ridemar
Telefon: 08-508 35 527

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 13 juni 2017

Ärende 11

Svar på skrivelse om vuxenutbildning och sfi

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på skrivelsen.

Arjun Bakshi
arbetsmarknadsdirektör

Bengt Jönsson
avdelningschef
Vuxenutbildning Stockholm

Charlotte Goliath
ekonomichef

Sammanfattning

Johanna Sjö (M), Gulan Avcı (L) och Johan Fälldin (C) har lämnat in en skrivelse angående vuxenutbildningens framtida form. I skrivelsen pekas på de svårigheter som uppstått till följd av överprövningar av upphandlingar med mera. I skrivelsen anføres att det behöver göras en analys av aktuella erfarenheter för framtiden.

I skrivelsen framförs också ett antal konkreta frågeställningar som förvaltningen ger sina synpunkter på i detta svar.

Förvaltningen föreslår arbetsmarknadsnämnden att godkänna förvaltningens svar på skrivelsen.

Ärendet

Johanna Sjö (M), Gulan Avcı (L) och Johan Fälldin (C) har inkommit med en skrivelse. I skrivelsen pekas på att upphandlingen av vuxenutbildning och SFI har pågått i stort sett under hela mandatperioden. Att det tagit så lång tid att genomföra upphandlingen och få de löpande avtalen till stånd sägs vara otillfredsställande.

Skrivelsen anger att några kommuner i länet övergått till en form där man auktoriserar utbildningsanordnare som därigenom genererar en fri sökmöjlighet för de studerande, bland annat Nacka och Värmdö. Denna modell förutsägs vara enklare genom att den skulle leda till färre överklaganden och kortare ledtider.

I skrivelsen ställs följande frågor till förvaltningen:

Vilka lärdomar har dragits av den aktuella upphandlingen av vuxenutbildning och SFI?

Vilka för- och nackdelar ser förvaltningen med ett upphandlingsförfarande likt det som genomförts?

Skulle en modell med auktorisation av utförare och fritt val för studenter inom vuxenutbildningen minska risken för att utbildningen under långa perioder befinner sig i limbo utan varaktiga avtal?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i samarbete mellan ekonomistaben och avdelningen för vuxenutbildning i Stockholm.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att det som anges i skrivelsen är helt riktigt och att upphandlingen av vuxenutbildning och SFI tagit extremt lång tid att genomföra. Förvaltningen vill förtydliga att de verksamheter som avses är upphandling av SFI, grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning. Vuxenutbildningen omfattar ju även yrkeshögskoleutbildningar och lärvux, vilka inte upphandlas.

Nuvarande upphandlingen är i detta nu fortfarande inte avslutad avseende tre anbudsområden där arbetsmarknadsnämnden beslutat begära prövningstillstånd för överprövning av kammarrätten i Stockholms domslut i två domar till högsta förvaltningsdomstolen. Förvaltningen delar uppfattningen att detta är otillfredsställande men konstaterar samtidigt att det vid valet att genomföra upphandling med Lagen om offentlig upphandling, LOU, som grund kan bli dessa konsekvenser till följd av det regelverk som lagstiftningen innebär.

En av de lärdomar förvaltningen erfarit är att det vid genomförande av en upphandling med LOU som grund är svårt att gardera sig mot överprövningar oavsett hur tydligt och väl genomarbetat förfrågningsunderlaget är. Det finns i princip nästan alltid något i en upphandling som en anbudsgivare kan klaga på och risken ökar givet upphandlingens intresse på en marknad. Nämndens upphandling av vuxenutbildning och SFI är en stor upphandling

med ett värde vid en full ramavtalsperiod om ca 2,3 mdr kronor. Det i sig ökar risken för provningar då många aktörer vill få tilldelning av kontrakt. En framtida möjlighet är att stycka upp och paketera upphandlingen i flera mindre delar. Det negativa med en sådan lösning är att det riskerar bli olika längd på avtalsperioderna för olika avtal om exempelvis vissa områden ändå blir överprovade och tidsutdräkten för rättslig provning är mycket lång och något som ligger utanför nämndens och förvaltningens kontroll.

Beträffande frågan om auktorisationsmodellen så kan förvaltningen för närvarande göra bedömningen att det finns viss osäkerhet om modellen är tillåtlig som ett alternativ till traditionell upphandling enligt LOU då modellen inte är rättsligt prövad i landet. Det finns en EU-dom som Nacka kommun menar ger stöd för sin uppfattning att tillämpa modellen. Det har i förvaltningens dialog med stadsledningskontorets juridiska avdelning framkommit att det vid en eventuell provning i nationell rätt inte kan uteslutas att modellen skulle kunna antas strida mot lagstiftningen.

Förvaltningen har dock helt i linje med skrivelsens intention för avsikt att förfinas analysen och har redan initierat en närmare samverkan med såväl upphandlingsenheten på stadsledningskontoret samt stadsledningskontorets juridiska avdelning. Förvaltningen har också inlett ett arbete med att analysera hur och vad som kan påverka de övergripande förutsättningarna för vuxenutbildningens funktion i framtiden. Stadens inriktning för hur vuxenutbildning ska bedrivas kan sannolikt påverka de tekniska formerna för hela verksamhetens bedrivande. I förvaltningens nuvarande analys ingår ett antal olika former som behöver gås igenom i detalj. De juridiska förutsättningarna för olika alternativ behöver klargöras. Det kan vid sidan om traditionella kvalitetsupphandlingar genom ett LOU-förfarande prövas om och vilka alternativ som kan finnas till buds utöver auktorisationsmodeller. Det kan handla om tjänstekoncession, inköpscentral/er, kommunalförbund, eller andra former.

I den tidigare statliga upphandlingsutredningen konstaterades att vuxenutbildningen i sig var ett område där det möjligen kunde övervägas om inte LOV (Lagen om valfrihetssystem) var ett alternativ som skulle passa bättre för vuxenutbildningen. Utredningen konstaterade att LOU passade dåligt då en av grundstenarna i vuxenutbildningen är den enskilde studerandes rätt att fritt välja utbildning och utbildningsanordnare.

I välfärdsutredningens förslås att ett antal områden av samhällets service till medborgarna ska få möjlighet till undantag som ger rätt

att tillämpa LOV på bland annat hela socialtjänstens område. Om förslaget hade omfattat även vuxenutbildningen hade en juridiskt formellt säkerställd möjlighet till auktorisation kunnat skapas.

Avslutningsvis vill förvaltningen understryka vikten av att det genomförs en mycket noggrann analys av de framtida möjligheterna och valen som vuxenutbildningen står inför.

Beträffande de olika tekniker och formerna avser förvaltningen att begära stöd från juridiska avdelningen med någon form av rättsutredning som klargör vad som är genomförbart eller inte ur ett juridiskt perspektiv samt fördelar och nackdelar med de olika alternativen.

Bilaga:

1. Skrivelse från Johanna Sjö (M), Gulan Avci (L) och Johan Fälldin (C) om vuxenutbildning och sfi